

Theatermaker Priscilla Vaudelle

‘OSSO

is een ode aan de kunst

OSSO gaat over de gevolgen van een scheiding als er kinderen zijn en over de (on)mogelijkheden om het goed te doen. Priscilla Vaudelle maakte de voorstelling samen met Tim van den Heuvel, haar voormalige partner en de vader van haar kind.

Tekst
Margriet Prinssen

‘Mijn ouders zijn gescheiden toen ik elf was, dus ik ben zagezegd ervaringsdeskundige,’ vertelt Vaudelle. ‘Ik wilde dat zelf dan ook heel graag voorkomen. Desondanks zijn Tim en ik uit elkaar gegaan, al toen onze zoon één was, nu vier jaar geleden. Het was 2020 en toen ging het land ook nog op slot vanwege corona.’

Ze wilde begrijpen hoe zo’n proces van uit elkaar gaan verloopt en hoe je het voor elkaar krijgt om dat goed te doen. En dus maakte ze er een voorstelling over. ‘Begrijp me goed, het is geen therapie of wijze les. Ik pretendeer niks, ik weet ook niet hoe het moet. Met Tim heb ik in het begin alles uit moeten zoeken. We zijn pas begin vorig jaar begonnen met schrijven, dat hebben we echt helemaal samen gedaan. Als je uit elkaar gaat, is dat verdrietig maar als je uit elkaar gaat en je hebt kinderen, blijf je voor eeuwig aan elkaar verbonden. Zoveel mensen komen niet los van die aan elkaar geplakte gevoelens van verdriet, boosheid enzovoorts. Ze voelen zich schuldig. Door al die complexe emoties levert het bijzondere verhalen op. Als maker ben ik altijd op zoek naar de mechanismen die achter het gedrag van mensen liggen en naar verbinding.’

Goed ontvangen

De term ‘Osso’ betekent huis in het Surinaams. ‘Eigenlijk is het ‘oso’ maar dan spreken mensen het verkeerd uit.’ De voorstelling vormt haar afscheidscadeau aan Frascati Producties, waaraan ze sinds 2019 als maker was verbonden.

Het is een coproductie met Suburbia. Een bijzondere alliantie? ‘Na de vliegtuigramp in 1992 is er een hele stroom Surinamers vertrokken uit de Bijlmer en neergestreken in Almere; er wonen nog steeds veel mensen die van oorsprong uit de Bijlmer komen. Dat is mooi omdat alles wat ik maak een Amsterdamse oorsprong heeft. Ik voel me een typische grotestadsmaker. Vroeger had je het volktheater, die term heeft iets negatiefs, ten onrechte trouwens. In feite maak ik ook volktheater, maar dan vanuit het perspectief van de grote stad.’

De goed ontvangen voorstelling is in november 2023 in première gegaan en is dit najaar nog veelvuldig te zien. *OSSO* is een huiskamerkomedie over een gebroken gezin: ‘Het is eigenlijk een gewoon gezin: vader, moeder, dochter, zoon. We hebben gekozen voor al wat oudere kinderen: pubers zijn natuurlijk heerlijk om mee te werken omdat ze zo alle kanten uit kunnen schieten. Je ziet de normale conflicten zoals die in elk gezin voorkomen, trouwens ook in gezinnen waarin de ouders niet uit elkaar gaan. Het gaat in wezen over mensen die al een tijdje langs elkaar heen leven en, eerlijk is eerlijk, dat gebeurt in heel veel relaties. Het is eigenlijk verbijsterend hoeveel mensen me na afloop vertelden dat ze zich zo herkenden in het stuk, gescheiden maar ook niet gescheiden.’

Eigen bubbel

Het is, zoals altijd bij haar, een bijzonder muzikale voorstelling geworden. ‘Zoë Livay, die de dochter speelt, heeft alle muziek

‘Verbijsterend
hoeveel mensen
me vertelden dat ze
zich zo herkenden
in het stuk’

FOTO: WIEGRAPHY.J

gemaakt, samen met Glen Faria met wie ik al veel vaker heb samengewerkt. Hij is geweldig, een hedendaagse storyteller in muziek. Met hem ga ik nog ooit een grote musical maken? Of er al concrete plannen zijn voor de nabije toekomst? Ze lacht veelbetekenend, maar wil of kan nog niet meer zeggen. In *OSSO*, en dat maakt het voor haar extra bijzonder, zie je een cast van kleur die een artistiek en succesvol gezin vormt: 'Dat zie je eigenlijk nooit op toneel, die combinatie; spelers van kleur worden vaak neergezet als slachtoffer. De vader is een *upcoming* schrijver, de moeder is een theaterregisseur die niet toevallig op mij lijkt ...,' zegt ze lachend, 'De dochter zingt en maakt muziek en de zoon is een danser. Het gaat in wezen over mijn eigen bubbel. De acteurs komen ook grotendeels uit de Bijlmer. Ze kenden elkaar niet van tevoren maar het voelde meteen alsof we allemaal burens van elkaar zijn. *OSSO* is voor mij dan ook een ode aan de kunst.'

Het beste van twee werelden

Vaudelle is in 2013 in Amsterdam afgestudeerd als theaterdocent. Ze heeft het verschrikkelijk moeilijk gehad in het begin als een van de weinige studenten van kleur, vertelt ze: 'De eerste twee jaar heb ik mijn mond gehouden en alleen maar alles opgeslorpt. Ik heb het van huis uit niet meegekregen om mijn mening te geven, geen idee hoe dat moest.' Achteraf is ze er niet alleen maar rouwig om: 'Ik was nooit zo'n goede theatermaker geworden als ik toen niet zo goed had opgelet.' De laatste twee jaar heeft ze vooral met mensen vanbuiten gewerkt, mensen die zij zelf meenam uit haar eigen wereld, de Bijlmer natives. 'Als ze tenminste niet door de receptie werden teruggestuurd.' Het was geen gemakkelijke tijd, maar het heeft haar gevormd tot wat ze nu is: 'Ik vertegenwoordig het beste van twee werelden. Ik ben geboren en getogen in Nederland maar binnen de Surinaamse cultuur. Ik houd van Bach en Schubert maar ook van

Vaudelle voluit

De Amsterdamse theatermaker Priscilla Vaudelle (1982) studeerde in 2013 af als theaterdocent aan de Academie voor Theater en Dans. Tijdens haar studie richtte zij samen met Tim van den Heuvel de stichting LostProject op. In haar werk geeft Vaudelle zichtbaarheid aan mensen en verhalen die doorgaans geen podium vinden. Met snelle montages, muziek, spoken word, rap en dans zet ze de toon voor verhalen die recht uit het hart van de stad komen: krachtige, universele voorstellingen, over actuele thema's als identiteit, seksualiteit, sociale druk en opvoeding, die veel weerklank vinden bij een divers publiek. Ze was van 2019-2024 maker bij Frascati Producties. Daar maakte ze *Klas 5* (2019), *The World Is Yours #TWIY* (2019), de musical *BIMS showcase – een Bijlmer Tori* (2021), en *SIXTH* (2022).

hiphop en van rap. Ik houd van bami én van stampot en vooral van de smeltkroes die het Smibanees heet, de taal van de Bijlmer. Ik ben de eerste Bijlmer native-theatermaker die een grote musical gaat maken.'

Ze wilde aanvankelijk docent worden. Zelf spelen vond en vindt ze doodeng: 'Ik weet niet waarom mensen zichzelf dat aandoen. Natuurlijk moest ik wel af en toe het podium op tijdens mijn studie maar die angst is nooit overgegaan. Dat maakt me trouwens wel tot een goede theaterregisseur. Ik zal er altijd voor zorgen dat mijn acteurs in hun kracht staan.' •

OSSO - coproductie van Frascati Producties en Suburbia,
18 september t/m 27 oktober, theatergroepsurbia.nl